

§ 165

Valtuutettu Mari Rantasen aloite katujen nimeämisestä Helsingissä syntyneiden Mannerheim-ristin ritareiden mukaan

HEL 2021-011576 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 13.10.2021 Rantanen Mari Katujen nimeäminen Helsingissä syntyneiden Mannerheimin-ristin ritareiden mukaan

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Rantanen ja 15 muuta valtuutettua esittävät, että Helsingin eri kaupunginosiin nimettäisiin katuja Mannerheim-ristin saaneiden, Helsingissä syntyneiden Mannerheim-ristin ritarien muistoksi. Mannerheim-risti on kunniamerkki, joka saatettiin antaa sotilasarvosta riippumatta sodan aikana osoitetun erikoisen urheuden, taistellen saavutettujen tärkeiden tulosten tai ansiokkaasti johdettujen sotatoimien palkinnoksi. Kaksiluokkainen Mannerheim-risti perustettiin vuonna 1940 Talvisodan jo päättyttyä Vapaudenristin ritarikuntaan. Kunniamerkin saajasta käytetään nimitystä Mannerheim-ristin ritari. Mannerheim-risti on sen harvinaisuuden ja sen vaatimien erityisansioiden vuoksi Suomen arvostetuin kunniamerkki. Helsingissä on syntynyt 12 Mannerheim-ristin ritaria.

Aloitteesta on saatu nimistötoimikunnan ja kaupunkiympäristölautakunnan lausunnot.

Kaupunginhallitus toteaa saatuihin lausuntoihin viitaten, että vastaavia aloitteita on aiemmin tehty kaksi ja että nimistötoimikunnan tavoitteena on jo pitkään ollut Mannerheim-ristin ritareiden muistaminen jossakin sopivassa nimeämistilanteessa. Kaupungin nimistöstä kuitenkin vain noin kahdeksan prosenttia on sellaisia, joissa kunnioitetaan yhden henkilön muistoa. Näin ollen kaikkien 12 ritarin muistaminen samantarvoisesti eri kaupunginosissa ei ole osoittautunut mahdolliseksi. Sen sijaan kaavanimeä kevyemmin toteuttavissa oleva muistolaatta pitkäaikaisen asuintalon tai syntymäkodin seinässä tai muistopuu tai vaikkapa muistopenkki lähistöllä voisivat olla sopiva tapa kunnioittaa Mannerheim-ristin ritareiden muistoa ja tuoda sitä nykyaikalaisten tietoisuuteen ja osaksi elävää helsinkiläistä kaupunkikuvaa.

Lisäksi nimistötoimikunta on asemakaavoituspalvelun ja kaupunkitilaja maisemasuunnittelupalvelun kanssa selvittämässä paikkaa, jossa voitaisiin muistaa yhteisesti kaikkia helsinkiläissyntyisiä Mannerheim-ristin ritareita. Alustavasti sijaintia on harkittu Meilahden, Ruskeasuon ja Laakson kaupunginosien alueelta Mannerheimintien ympäristöstä. Yhteistyössä valmistettava esitys tuodaan nimistötoimikunnan käsitteilyyn kevään 2022 aikana, minkä jälkeen asia etenee asemakaavoituspalveluun.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, valtuuston käsiteltäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 13.10.2021 Rantanen Mari Katujen nimeäminen Helsingissä syntyneiden Mannerheimin-ristin ritareiden mukaan

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 16.05.2022 § 373

HEL 2021-011576 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

09.05.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 15.02.2022 § 99

HEL 2021-011576 T 00 00 03

Hankennumero 5264_210

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Asiassa kuultu nimistötoimikunta toteaa valtuustoaloitteesta antamassaan lausunnossa 8.12.2021, että nimistösuunnittelu on osa kaupunkisuunnittelua, ja että nimet suunnitellaan asemakaavoituksen yhteydessä. Nimistö luodaan paikasta käsin, ja kaavanimet on tarkoitettu kestämään aikaa. Pyrkimyksenä on, että annettavalla nimellä on vankka paikallishistoriallinen tai muu ympäristöön liittyvä perusta. Silloin kun alueella tarvitaan paljon nimiä, saatetaan käyttää niin sanottuja ryhmänimiä, jolloin alueen nimistö luodaan tietyn aihealueen piiristä. Helsingin nimistö on vakiintunut pitkän ajan kuluessa, ja uusia paikkoja tulee nimettäväksi vuosittain rajallinen määrä. Helsingin kaikista kaavanimisistä noin kahdeksan prosenttia on jonkin henkilön muistoksi annettuja niin sanottuja muistonimiä.

Kaupunkiympäristölautakunta jatkaa, että yksittäisten Helsingissä syntyneiden Mannerheim-ristin ritareiden muistoa kunnioittavien muistonimien sijasta nimistötoimikunta on yhteistyössä asemakaavoituspalvelun ja kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalvelun kanssa selvittämässä kohdetta, jossa voitaisiin paikan virallisen nimeämisen kautta muistaa yhteisesti kaikkia helsinkiläissyntyisiä Mannerheim-ristin ritareita. Alustavasti sijaintia on harkittu Meilahden, Ruskeasuon ja Laakson kaupunginosien alueelta Mannerheimintien ympäristöstä. Nimeämisesi-

tys on tarkoitus tuoda nimistötoimikunnan käsittelyyn kevään 2022 aikana, minkä jälkeen asia etenee asemakaavoituspalveluun, jossa paikan nimeämisen valmistelu jatkuu.

Aikaisemmat valtuusto- ja muut aloitteet

Mannerheim-ristin ritareiden muistamista kaupungin kaavanimistössä on ehdotettu jo aiemmin; viimeksi 4.6.2014 valtuutettu Risto Rautavan ym. tekemässä valtuustoaloitteessa, ja sitä ennen Helsingfors svenska krigsveteraner rf:n tekemässä aloitteessa syksyllä 2007. Sijainniltaan, merkitykseltään ja kaupunkikuvalliselta toteutukseltaan arvokasta, aiemmin nimeämätöntä paikkaa ei ole toistaiseksi tullut nimettäväksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 08.12.2021 § 93

HEL 2021-011576 T 00 00 03

Nimistötoimikunta antoi kaupunkiympäristölautakunnalle seuraavan lausunnon:

Nimistötoimikunta keskusteli Mari Rantasen ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee katujen nimeämistä Helsingissä syntyneiden Mannerheim-ristin ritareiden mukaan. Kiitämme aloitteesta ja mielenkiinnosta Helsingin nimistöä kohtaan.

Mannerheim-ristin ritareiden muiston kunnioittaminen Helsingin nimistössä on nimistötoimikunnalle tuttu toive ja haaste. Mannerheim-ristin ritareiden muistamista kaupungin kaavanimistössä on toivottu jo aiemmin; viimeksi vuonna 2014 valtuutettu Risto Rautavan ym. tekemässä valtuustoaloitteessa ja sitä ennen vuonna 2007 Helsingfors svenska krigsveteraner rf:n aloitteessa. Nimistötoimikunta on antanut näistä aloitteista lausuntonsa 10.9.2014 (§ 67) ja 17.10.2007 (§ 92). Toistaiseksi Mannerheim-ristin ritareiden muistoa kunnioittavaa ja arvokkuudeltaan sopivaa, aiemmin nimeämätöntä paikkaa ei ole tullut nimettäväksi, mutta toive ja pyrkimys tavoitteen saavuttamiseksi on ollut kaiken aikaa tiedossamme.

Nimistönsuunnittelu on osa kaupunkisuunnittelua, ja nimet suunnitellaan asemakaavoituksen yhteydessä. Nimistö luodaan paikasta käsin, ja kaavanimet on tarkoitettu kestävänsä aikaa. Pyrkimyksenä on, että annettavalla nimellä on vankka paikallishistoriallinen tai muu ympäristöön liittyvä perusta. Silloin kun alueella tarvitaan paljon nimiä, saateetaan käyttää niin sanottuja ryhmänimiä, jolloin alueen nimistö luodaan tietyn aihealueen piiristä. Helsingin nimistö on vakiintunut pitkän ajan kuluessa, ja uusia paikkoja tulee nimettäväksi vuosittain rajallinen määrä. Helsingin kaikista kaavanimistä noin kahdeksan prosenttia on jonkin henkilön muistoksi annettuja niin sanottuja muistonimiä.

Suomen pääkaupungissa ei ole mahdollista huomioida kaavanimistön keinoin kaikkia siellä eri aikoina ja monin eri tavoin ansioituneita ihmisiä. Emme pidä mahdollisena, että kutakin Helsingissä syntyneitä Mannerheim-ristin ritaria kunnioitettaisiin yksittäisellä asemakaavaan merkityllä muistonimellä – etenkin niin, että nämä eri puolilla kaupunkia sijaitsevat ennestään nimeämättömät paikat tulisivat nimettäväksi yhtä aikaa ja olisivat sijainniltaan, merkitykseltään ja kaupunkikuvalliselta toteutukseltaan yhtä arvokkaita. Kaavanimeä kevyemmin toteutavissa oleva muistopenkki, muistopuu tai vaikkapa muistolaatta pitkäaikaisen asuintalon tai syntymäkodin seinässä voisi tuoda Mannerheim-ristin ritareiden muistoa nykykaupunkilaisten tietoisuuteen ja osaksi elävää helsinkiläistä kaupunkikuvaa.

Yksittäisten henkilöiden muistoa kantavien kaavanimien sijasta nimistötoimikunta on yhteistyössä asemakaavoituspalvelun ja kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalvelun kanssa selvittämässä paikkaa, jossa voitaisiin muistaa yhteisesti kaikkia helsinkiläissyntyisiä Mannerheim-ristin ritareita. Alustavasti sijaintia on harkittu Meilahden, Ruskeasuon ja Laakson kaupunginosien alueelta Mannerheimintien ympäristöstä. Yhteistyössä valmisteltava esitys tuodaan nimistötoimikunnan käsittelyyn kevään 2022 aikana, minkä jälkeen asia etenee asemakaavoituspalveluun.

10.11.2021 Pöydälle

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistönsuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi